

**משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' למדעים
הפיקוח על הוראת החקלאות**

מדעי החקלאות

חוזר לשנת הלימודים

תשע"ח

לכבוד

מנהלי בתי הספר
מנהלי החוות לחינוך חקלאי וסביבתי
המורים למדעי החקלאות בבית הספר העל יסודי
המורים למדעי החקלאות בבית הספר היסודי, חטיבת הביניים ובחוות ללימודי חקלאות וסביבה
מרכזי המשק ומרכזי הענפים החקלאיים
מרכזי החממות הלימודיות במינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער
רפרנטים מחוזיים

שלום רב !

הנדון: חוזר לפתיחת שנת הלימודים תשע"ח במדעי החקלאות

חוזר זה מיועד לכל הגורמים הנוספים בבתי הספר הקשורים להוראת החקלאות והפעילויות הקשורות לנושא זה.

חוזר המפמ"ר כולל שני חלקים מרכזיים :

א. מדעי החקלאות בבית הספר העל יסודי.

ב. מדעי החקלאות ולימודי הסביבה בביה"ס היסודי, בחטיבת הביניים ובחוות לחינוך חקלאי וסביבתי.

מקצוע הלימוד מדעי החקלאות הוא מקצוע רב תחומי, המביא לידי ביטוי את הידע המדעי והטכנולוגי הרב שהצטבר בארץ ובעולם .

מקצוע מדעי החקלאות הוא מקצוע ערכי העוסק בהקניית ערכים הקשורים לעבודת האדמה, רווחת בעלי חיים, עבודת צוות ואחריות, טיפוח לחינוך אסתטי ועוד.
המקצוע משלב למידה מהתנסות בשדה ובמחקר בשדה ובמעבדה בנוסף ללמידה בכיתה.

בשנים האחרונות, במסגרת הרפורמה במערכת החינוך, ישנם שינויים רבים בדרכי הלמידה ובצורת ההיבחנות.

לאור זאת חשוב מאוד שכל המורים המלמדים בתיכון יהיו רשומים ברשימת התפוצה- יעקבו אחרי המיילים הנשלחים ע"י צוות הפיקוח, אחרי העדכונים באתר המפמ"ר וישתתפו בהשתלמויות וימי העיון שאנו מקיימים.

עדכונים שוטפים ומחייבים יוצאים בתפוצת המיילים של מורי התיכון ובאתר המפמ"ר למדעי החקלאות

* מורה שעדיין לא הצטרף לתפוצת המיילים מתבקש לפנות במייל ל- yoeljo@gmail.com

שנת לימודים פורייה ובטוחה!

אבי אלקיים

מפמ"ר מדעי החקלאות

לאתר המפמ"ר

תוכן החוזר:

<p>ב. מדעי החקלאות בבתי- הספר היסודיים , חטיבות הביניים ובחוות לחינוך חקלאי ולימודי סביבה</p>	<p>א. מדעי החקלאות בבתי- הספר העל יסודיים</p>	
<p>1. פתיחת שנה"ל תשע"ח</p>	<p>1. תוכנית הלימודים</p>	<p>1.</p>
<p>2. פעילות "ירוקה" במערכת החינוך</p>	<p>2. בחינות הבגרות במדעי החקלאות- קיץ תשע"ח</p>	<p>2.</p>
<p>3. פינות חי</p>	<p>3. בחינות הבגרות לתלמידים לקויי למידה</p>	<p>3.</p>
<p>4. השתלמויות</p>	<p>4. תוכניות לימוד ייחודיות</p>	<p>4.</p>
<p>5. תוכניות הלימודים</p>	<p>5. תעודת גמר חקלאית</p>	<p>5.</p>
<p>6. ספרי לימוד</p>	<p>6. חינוך סביבתי במשק החקלאי ובסביבה החקלאית</p>	<p>6.</p>
<p>7. העברות תקציביות</p>	<p>7. ספרי לימוד</p>	<p>7.</p>
<p>8. כנס ילדי החוות- תשע"ח 24.4.2018</p>	<p>8. פרויקטים מדעיים בחממות הלימודיות</p>	<p>8.</p>
<p>9. פיקוח והדרכה במדעי החקלאות והסביבה במחוזות</p>	<p>9. פעילות נוער שוחר מדע במרכז וולקני- בית דגן</p>	<p>9.</p>
<p></p>	<p>10. פיקוח והדרכה במדעי החקלאות- על יסודי</p>	<p>10.</p>

א. מדעי החקלאות בבתי הספר העל יסודיים

1. תכנית הלימודים

למידה משמעותית

מדעי החקלאות מזמנים למידה חווייתית ומשמעותית שמטרתה היא הבנייה של ידע לשם הבנה. פיתוח כישורים רגשיים וחברתיים ופיתוח מודעות ערכית באופן המתאים לבוגר במאה ה-21. אנו רואים במהלך של חיזוק הלמידה המשמעותית הזדמנות להעצמת המקצוע. בהתאם לתוכנית זו נקיים השנה השתלמויות לפיתוח חלופות בהערכה: מיומנויות הוראה-למידה- התנסות בלמידת חקר וכתובת פרויקט מחקרי בבתי ספר נבחרים, מעקב והטמעה של התוכנית ללמידה משמעותית במוסדות חינוך המלמדים את מקצוע מדעי החקלאות. מידע נוסף בנושא- [באתר המפמ"ר](#)

תכנית לימודי השכלה כללית

החל משנה"ל תשע"ה, חלה חובת למידה של 2 מקצועות השכלה כללית בהיקף של 30 שעות לכל מקצוע. למידה זו תוערך בהערכה בית-ספרית בלבד ללא חובת בחינה חיצונית. כהכנה ללימודי מדעי החקלאות, אנחנו מציעים תוכנית השכלה כללית בחקלאות, שנועדה לחשוף את מקצוע מדעי החקלאות בפני אוכלוסיית התלמידים. תוכנית זו מציגה בפני הלומדים נושאים נבחרים ומעניינים, שמטרתם לעורר את סקרנותם והתעניינותם של התלמידים בתחום דעת זה, על מנת לעודד אותם לבחור במקצוע מדעי החקלאות כמקצוע נבחר לבגרות בהיקף 5 יח"ל.

תוכנית זו מופיעה [באתר המפמ"ר בלשונית חטיבה עליונה- תוכנית הלימודים](#)

בשיתוף אגף א' לחינוך על יסודי ואגף א' למדעים במזכירות הפדגוגית אנו שמחים לבשר ניתן ללמוד לימודי ביולוגיה בהיקף של 270 ש' כמבוא ללימודי החקלאות- תלמיד שילמד במסלול זה יהיה פטור מחובת הלמידה של 2 מקצועות ההשכלה הכללית (30+30 ש') ומיחידת החובה במדעים (90 ש').

תכנית הלימודים בכיתות י'-י"ב

תלמידי כיתות י'-י"ב ילמדו אך ורק על פי **המהדורה המותאמת** של תוכנית הלימודים במדעי החקלאות (המבוססת על תכנית הלימודים במדעי החקלאות תשס"ג - 2003) המופיעה [באתר המפמ"ר בלשונית חטיבה עליונה- תוכנית הלימודים](#).

פרקי הלימוד במהדורה המותאמת של תוכנית הלימודים יעודכנו לשנת תשע"ח

הלמידה בשנה"ל תשע"ח תתקיים ע"פי תוכנית הלימודים- כמופיע באתר המקצוע לאחר עדכון .

2. בחינות הבגרות במדעי החקלאות- קיץ תשע"ח

שימו לב לשינויים במתכונת ההיבחנות-

תלמידי התיכון יכולים להיבחן בשנה"ל תשע"ח ע"פ מתכונת ההיבחנות החדשה **בלבד**

בהתאם לרפורמה במבנה בחינות הבגרות יינתן דגש על ביצוע הערכה חלופית והבחינות יהיו כדלהלן :

בחינה חיצונית (046371/046381) - בחינה אחת שתקיף את התחום והענף, תוערך ע"י המרב"ד
הערכה חלופית (046283) - תבוצע ע"י בית הספר ותדווח בהתאם לנהלי אגף הבחינות בנושא הערכה חלופית

א. מבנה בחינות הבגרות בשנת תשע"ח

השנה יתקיימו במועד קיץ תשע"ז שתי בחינות חיצוניות במדעי החקלאות על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית-תוכנית ההלימה.

שאלון **046371** – בחינה בחקלאות בתחום **צומח**.

שאלון **046381** – בחינה בחקלאות בתחום **בעלי חיים**.

כל אחד מן המבחנים יהיה על פי המבנה המוצג בטבלה שלפניך.

ניקוד	מס' שאלות	נושא	פרק
15 ----- --	שאלה 1 רב בררתית ובה 12 סעיפים. על התלמיד לענות על כל הסעיפים. ----- 5 שאלות – על התלמיד לענות על שלוש מן השאלות. לכל שאלה 15 נקודות.	משותפים לכל הענפים בתחום	ראשון
45	3 שאלות בכל אחד מן הענפים – על התלמיד לענות על שתיים מן השאלות בענף שבחר. לכל שאלה 20 נקודות.	התמחות	שני

הערות :

1. השאלות הפתוחות ב**שני** הפרקים של הבחינה, יכללו שאלות ידע **ברמת חשיבה נמוכה** ושאלות העמקה **מסדר חשיבה גבוה** ובהן קטע טקסט קצר, תמונה או ניתוח של גרפים וטבלאות המבוססות על מחקרים וניסויים בתחום מדעי החקלאות.

בשנת תשע"ח יערך מבחן מפמ"ר במדעי התזונה – שאלון 046388 שיכלול אף הוא שאלות ידע ושאלות העמקה על פי מפרט התכנים כמופיע בתוכנית הלימודים במדעי התזונה.

ב. מרכיבי הערכה חלופית

- ❖ אגרוטופ- תרגיל מחקרי, הכולל הקניית יכולת תכנון וביצוע מחקר ע"י התלמיד, בהנחיית המורה. רצוי בשיתוף פעולה עם חוקרים.
- ❖ בחינת מעקב- בחינה על המיומנויות המעשיות, תבוצע ע"י מדריך/ המורה הענף

בהתאם לנהלי אגף הבחינות בנושא הערכה חלופית, הבחינה על 2 מרכיבי הערכה החלופית תתבצע בפגישה אחת ותדווח על גבי טופס 9588 אחד, לפי המחון המופיע באתר.

3. בחינת הבגרות לתלמידים לקויי למידה

3א'. בחינות מותאמות במדעי החקלאות צומח ובעלי חיים

תלמיד הזכאי להתאמה, יענה בחלק השני של הפרק הראשון על שתי שאלות מחמש השאלות הפתוחות, במקום שלוש מחמש.

3ב'. בחינות מותאמות במדעי התזונה

תלמיד הזכאי להתאמה, יענה בחלק השני (תחום תזונה) על שתי שאלות מחמש השאלות .

ב. בחינות בע"פ

הנהלים בהתאם להנחיות אגף הבחינות.

לאתר אגף הבחינות- <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Exams>

4. תוכניות לימוד ייחודיות

בשנים האחרונות הוכנסו ענפים חדשים למספר בתי ספר. חלקם אושרו ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות וחלקן בהליכי אישור.

אגרואקולוגיה עירונית - אושר ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות.

אח וטרינר- אושר ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות.

חקלאות ימית- אושר ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות.

כרם ויננות- אושר ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות.

זואוטכנולוגיה- אושר ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות.

חקלאות ומורשת ישראל- אושר ע"י האגף לתוכניות לימוד ייחודיות.

חקלאות מדייקת- בתהליכי אישור.

גידול ושזירת פרחים- בתהליכי כתיבה.

בתי ספר שאושרו להם תוכניות לימוד ייחודיות, יכתבו מבחן בגרות שיועבר לאשור היחידה לתוכניות לימוד ייחודיות.

5. תעודת גמר חקלאית

תלמידים, בעלי זכאות לחנ"מ מסוגים שונים (בתי"ס חנוך מיוחד, כיתות חינוך מיוחד בחינוך רגיל, ותלמידים בשילוב אישי עם לקות בשכיחות נמוכה- תקציב דיפרנציאלי), יוכלו לגשת למבחן הבגרות במדעי החקלאות, ככלל התלמידים או יוכלו לגשת למבחן פנימי בית ספרי אשר יקנה להם "תעודת גמר חקלאית".

המבחן הבית ספרי יהיה מורכב ממבחן עיוני וממבחן מעשי הבוחן את המיומנויות אותן רכש התלמיד במהלך לימודיו ועבודתו באחד מתחומי הלימוד על פי בחירתו (גנות ושתלנות, הפעלת פינות חי, תזונה וכלכלת בית) בהיקף 180 שעות .

עמידה במבחן זה לצד היבחנות בבחינה חיצונית אחת בכל מקצוע, בהיקף של יחידה אחת לפחות, תקנה לתלמיד "תעודת גמר חקלאית" המעידה על לימודיו והכשרתו המעשית. תעודת הגמר תחתם על ידי משרד החקלאות ומשרד החינוך, לפי חוזר מנכ"ל תשע"ו 15/12 סעיף 4א- דרוג ומיפוי תעודות הסיום.

בתי הספר המגישים את תלמידיהם לתעודת הגמר יונחו לבחון על פי הסילבוס כמופיע בתוכניות הלימודים לתעודת הגמר החקלאי באתר מקצוע מדעי החקלאות.

בית הספר יחבר את שאלוני הבחינה בהתאם לסילבוס המופיע בתוכניות הלימודים לתעודת גמר חקלאית באתר המקצוע.

התלמיד ייבחן בשני מרכיבי בחינה : בבחינה העיונית, יידרש לענות על חמש שאלות מתוך שבע שאלות. ערכה של כל שאלה ייקבע על ידי המורה. סה"כ נקודות למבחן 100 נקודות. בבחינה המעשית ייבחן התלמיד, על המיומנויות אותן רכש במהלך שנות לימודיו כמופיע בתוכניות.

הציון הסופי לתעודת הגמר יהיה ממוצע בין ציוני שתי המבחנים (העיוני והמעשי) .

6. חינוך סביבתי במשק החקלאי ובסביבה חקלאית בכלל

תכנית הלימודים במדעי חקלאות כוללת הן בתחום הצומח והן בתחום בעלי החיים, את לימודי הסביבה במשק החקלאי, כנושא חובה בלמידה, במסגרת כל הענפים.

הרפורמה ברפת (בהקשר של שמירה על איכות סביבה) הופעלה בכל בתי הספר החקלאיים בהם קיימת רפת .

לימודי הסביבה צריכים לבוא לביטוי גם בהפעלה המעשית של ענפי חקלאות אחרים.

7. ספרי לימוד

רשימת ספרי הלימוד נמצאת [באתר המפמ"ר בלשונית חטיבה עליונה- חומרי למידה](#)

ספר לימוד נמצא בתהליכי כתיבה

8. פרויקטים מדעיים בחממות הלימודיות

גם השנה ימשיך המנהל לחינוך התיישבותי לסייע לבתי הספר במינהל בפיתוח החממות הלימודיות לשם ביצוע פרויקטים מדעיים.

התמיכה בחממות בבתי הספר החקלאיים ובכפרי הנוער באחריות ובטיפול יוסי אלימלך, המפקח על המשק החקלאי.

הטיפול בחממות הלימודיות בבתי ספר האזוריים באחריות אבי אלקיים- מפמ"ר מדעי החקלאות.

העזרה תתבטא במספר אופנים:

1) סיוע תקציבי לפיתוח החממות

2) יעוץ בהפעלת החממות ובגידולים החקלאיים

בכל הקשור לנושא החממות הלימודיות יש לפנות אל מר בועז בר-סיני, 052-8105497

hamamamos@shoval.org.il

9. פעילות מרכז המורים הארצי במכון ולקני – בית דגן

1) השתלמויות מורים

1) חוגי נוער בנושאי מדעי החקלאות, ביולוגיה, ואיכות הסביבה בבתי הספר.

2) הרצאות העשרה בנושאים מדעיים.

3) ימים מרוכזים לכתות או קבוצות במרכז ולקני, בבית דגן.

4) הדרכת תלמידים בפרויקטים מדעיים ועבודות גמר.

5) מחנה קיץ לנוער שוחר מדע.

לפרטים נוספים יש לפנות לד"ר ג'אנט טלמון מהיחידה לנוער שוחר מדע במרכז ולקני:

052-2994524 03-9683758 03-9683650 .פקס 03-9683724

דוא"ל talmon.janet@gmail.com noshem@agri.org.il

10. פיקוח והדרכה במדעי החקלאות- על יסודי:

אנו נמצאים במשרד בדרך כלל בימי שני ובימים נוספים בהתאם לצורך, פרטי הקשר של צוות הפיקוח וההדרכה מצויים [באתר המפמ"ר בלשונית חטיבה עליונה- פיקוח בעל יסודי](#)

הפיקוח וועדת המקצוע החליטו על העצמה מקצועית באמצעות יצירה של פורום "עתודת מנהיגות" מכל בתי הספר וכפרי הנוער בהם מוגשים תלמידים ל-5 יחידות בגרות בחקלאות. "עתודת מנהיגות" יפעלו כפורום מובילי שינוי בחינוך החקלאי והפדגוגי וכתודת ניהולית לקידום המקצוע בכל גווניו. תנאי הכרחי לשיפור מערכת ופדגוגי של ההוראה במקצוע החקלאות הוא פיתוח הנהגה בעלת יכולת מקצועית אשר תוביל תהליכי הטמעה והתאמה של תכניות וטכנולוגיות חדשות ותתרום מניסיונה לפיתוח מקצועי של מורים ורכזים חדשים בתחום. תכנית הפיתוח המקצועי למנהיגות נועדה לשכלל ולהעשיר את היכולות המקצועיות והמיומנויות של מורי חקלאות ומרכזי ענפים מכל הארץ, תאפשר היכרות מעמיקה עם מערכת ההוראה באמצעות הכרה וניתוח מבנים ותהליכים אירגוניים כמו גם תהליכים פדגוגיים עדכניים. התוכנית תבנה פורום מגוון מכפרי הנוער ובתי ספר אזוריים ועירוניים, פעיל של משתתפיו שימשיך לפעול לאחר ההכשרה כליבה של קהילת מורים למדעי החקלאות. התכנית תופעל באופן רב שנתי במסגרת קהילות המורים במדעים של אגף א' למדעים במזכירות הפדגוגית. בשנים הבאות יפעילו מורים מהתכנית קהילות מורים כמובילי קהילות במודל רשתי של הרחבת ההשפעה.

ב. מדעי החקלאות בבית הספר היסודי, חטיבות הביניים ובחוות לחינוך חקלאי וסביבתי

1. פתיחת שנה"ל תשע"ח

שנת הלימודים הנוכחית מתחילה שלושה שבועות לפני חגי תשרי, דבר שמאפשר ביצוע של שתילות והכנות לחורף עם תלמידי בתי"ס בצורה רציפה במהלך חודש אלול.
חלוקת חומר צמחי- תצא הודעה בהמשך לגבי סדרי החלוקה

2. פעילות "ירוקה" במערכת החינוך

משרד החינוך, כמו שאר משרדי הממשלה, מחויב להחלטת הממשלה בעניין קידום פיתוח בר קיימא. לאור זאת, הוחלט במשרד החינוך לקדם את החינוך לקיימות ואת החינוך הסביבתי. לצורך זה הוקמה ועדת היגוי משותפת למשרד החינוך, למשרד להגנת הסביבה, לנציגי אקדמיה ולגופים הירוקים שמתפקידה לבנות תכנית פעולה שתקדם נושאים אלה גם בלמידה וגם בפעילות בתוך בית הספר ומחוץ לבית הספר.

מרבית הפעילות בשנת תשע"ח תהיה בבית הספר היסודי ובחטיבת הביניים. הרציונל הוא שהפעילות תתבצע על ידי מרבית הצוות החינוכי בבית הספר ובכל הכיתות, כאשר המובילים הם המורים במקצועות הבאים : מדע וטכנולוגיה, מולדת וגיאוגרפיה, חקלאות לימודי הסביבה , חינוך לבריאות ופעילויות במסגרת מנהל חברה ונוער.

המפמ"רים בשלושת המקצועות המוזכרים דאגו להכנת טבלאות, הבנויות על פי הנושאים המרכזיים בתכנית הלימודים בכל אחד מהמקצועות, לפי הכיתות, כאשר בכל נושא מפורטים הדגשים בחינוך לקיימות ובחינוך סביבתי, המותאמים לעקרונות הקיימות. הפירוט מתייחס ללמידה עיונית ולפעילות המעשית בבית הספר ומחוצה לו.

הטבלאות פורסמו באתרי המקצועות. [באתר מפמ"ר מדעי החקלאות](#) במשרד החינוך פורסמו הטבלאות המתייחסות לתכנית הלימודים בחקלאות ולימודי הסביבה בבית הספר היסודי ובחטיבת הביניים.

ביה"ס צריך לוודא, שבכל כיתה, נושא הקיימות יופעל בכל המקצועות, בשיתוף מחנכי הכיתה. בכל בית ספר ימונה מורה שירכז את הפעילות הבית ספרית בנושא פיתוח בר קיימא, מבחינת תיאום הפעולות והלמידה של המורים השונים וכן פעילות של תלמידים.

המורה לחקלאות ואיכות הסביבה בביה"ס צריך להכיר את הטבלאות, ללמד על פיהם, ולקדם את הטיפוח הירוק בבית הספר. רצוי שהמורה לחקלאות ייבחר לרכז את נושא הקיימות בבית הספר ולצורך זה כמובן יצטרך להכיר את הטבלאות גם במקצועות נוספים.

החוות לחינוך חקלאי ישמשו כמרכזים מדגימים לנושא הקיימות בכל הקשור לנושאים הקרובים לחקלאות כמו שימוש מושכל במים, מחזור חומרים, חקלאות אורגנית, אנרגיות חלופיות ועוד. כמו כן המורים בחוות ישמשו כיועצים לבתי הספר בכל הקשור לטיפוח הירוק של חצר בית הספר והמבנים.

עיקר הפעילות ה"ירוקה" במערכת החינוך מנוהלת כיום באגף א' למדעים במזכירות הפדגוגית על ידי גב' חני פלג, הממונה על החינוך לקיימות ומר אבי אלקיים, המפמ"ר להוראת מדעי החקלאות ומלווה במערך הדרכה ארצי ומחוזי

3. פינות חי

☒ פינת החי בבתי הספר וענפי בעלי החיים בחוות הלימודיות הן במרבית המקרים באחריות המורים לחקלאות. יש להתחיל מיד בתחילת שנת הלימודים בהכנת הכלובים, שינון הוראות הבטיחות, הכנת מלאי מזון וטיפול בבריאות בעלי החיים, על מנת שתחזוקת פינת החי תתבצע מבלי לסכן את התלמידים המטפלים ותוך שמירה על רווחה מרבית לבעלי החיים.

☒ היחידה ליעוץ והדרכה לפינות חי תקיים השתלמות למפעילי פינות חי, קיום ההשתלמות מותנה בקבלת אישור תקציבי. עם קבלת האישור תופץ הזמנה מקוונת למורים ומפעילי פינות החי החפצים להשתלם.

☒ קובץ התקנות להפעלת פינות החי מופיע בחוזר מנכ"ל לפינות חי תשע"ג

☒ הוראות הבטיחות להפעלת פינות חי מופיעות בחוזר מנכ"ל ס"ב/6(ב) **הוראות בטיחות להקמה ולהפעלת פינות חי**.

☒ לרשות מפעילי פינות החי עומדת חוברת הנחיות לגידול וטיפול בבעלי חיים בפינת החי: "מדריך להקמה, אחזקה וטיפול בבע"ח בפינות חי במוסדות חינוך". החוברת נמצאת [באתר המפמ"ר בלשונית פינות חי](#).

מרכזת היחידה הינה הגב' גילה ברוקס, 050-7405045 Gilabarokas@gmail.com

4. השתלמויות

א. מנהלי החוות: ההשתלמות הקבועה תתקיים במהלך שנת הלימודים תשע"ח בהתאם לתאריכים שישלחו במייל ויופיעו [באתר מפמ"ר מדעי החקלאות](#).

ב. השתלמויות מורים למדעי החקלאות בביה"ס היסודיים ובחט"ב ובחט"ע במסגרת "אופק חדש" ו"עוז לתמורה" יפורסמו ויופיעו [באתר המפמ"ר למדעי החקלאות](#).

ג. כנס מורי מדעי החקלאות השנתי יתקיים בתאריך 20/12/2017 במנהל המחקר החקלאי מכון וולקני ומהווה חלק מן השתלמות השנתית.

ד. השתלמות רכזי פינות חי- מתוכננת השתלמות המותנית באישור תקציבי, עם אישור ההשתלמות תישלח הודעה. בדבר פרטים יש לפנות גילה ברוקס, 050-7405045

maoftherapy@gmail.com

5. תכניות לימודים

תכניות הלימודיות המחייבות, הן תכניות הלימודים שהוכנו על ידי היחידה לתוכניות לימודים במשרד החינוך:

א. תכנית הלימודים בחקלאות ולימודי הסביבה בביה"ס היסודי ובחוות לחנוך חקלאי ולימודי הסביבה- שימו לב ש**באתר במפמ"ר** מופיעה **התוכנית החדשה**
ב. תכנית הלימודים בחקלאות ולימודי הסביבה בחטיבת הביניים ובחוות לחינוך חקלאי ולימודי הסביבה- תוכנית חדשה בשלבי כתיבה ותפורסם עם סיומה, כרגע התוכנית שמופיעה **באתר המפמ"ר בלשונית יסודי וחטיבות ביניים- ת"ל לחט"ב** היא התוכנית התקפה.

ניתן לשלב בחווה ובביה"ס גם תכניות העוסקות ביישום של המקצוע מדע וטכנולוגיה וגם תכניות מוגברות בחינוך סביבתי, אך הבסיס הוא תכנית הלימודים בחקלאות ולימודי הסביבה.

6. ספרי לימוד

רשימת ספרי הלימוד נמצאת **באתר המפמ"ר בלשונית יסודי וחטיבות ביניים- חומרי למידה**

7. העברות תקציביות

כל ההנחיות מופיעות **באתר המפמ"ר בלשונית משולחן המפמ"ר- טפסים**

8. כנס ילדי החוות- תשע"ח

גם בשנת תשע"ח תימשך המסורת ויתקיים כנס ילדי החוות. הכנס הוא **אירוע חובה** לכל החוות ומסכם שנת לימודים ופעילות. הכנס מתוכנן להתקיים ביום שלישי ה- 24.4.2018 הודעה על נושא ומקום תפורסם.

9. פיקוח והדרכה בחקלאות וסביבה במחוזות

הרשימה המלאה מופיעה **באתר המפמ"ר בלשונית יסודי וחטיבת ביניים- פיקוח ביסודי ובחט"ב**